

# Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 35.

Vydána dne 24. července 1953.

Cena 50 halérů

OBSAH

60. Nařízení o vědeckých hodnostech a o označení absolventů vysokých škol.

**60.****Vládní nařízení**

ze dne 23. června 1953

**o vědeckých hodnostech a o označení absolventů vysokých škol.**

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 42 odst. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (zákon o pětiletém plánu), podle § 21 odst. 2 a § 23 odst. 2 zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách, podle § 25 písm. a) zákona č. 52/1952 Sb., o Československé akademii věd, a podle zákona č. 90/1952 Sb., o Československé akademii zemědělských věd:

**Část I.****Vědecké hodnosti.****§ 1.**

Vysoké školy, fakulty vysokých škol a vědecké ústavy Československé akademie věd, Slovenské akademie věd a Československé akademie zemědělských věd (dále jen „ústavy“) udělují za dosažení zvláštní vědecké způsobilosti vědecké hodnosti, aby podnítily snahu o zvýšení vědecké kvalifikace, jakož i zaručily vysokou úroveň vědecké práce.

**§ 2.**

Vědecké hodnosti se udílejí ve dvou stupních, a to

- a) hodnost kandidáta věd a
- b) hodnost doktora věd

s připojením označení příslušného vědního oboru (§ 8).

**§ 3.**

(1) Vědeckou hodnost kandidáta věd lze udělit absolventům vysoké školy (nebo výjimečně i jiným pracovníkům), kteří prokážou úspěšným dokončením aspirantury nebo vykonáním kandidátských zkoušek vedle všeobecné znalosti v určitém vědním oboru ještě zvláštní znalost a obhájením kandidátské disertační práce veřejně osvědčí způsobilost k samostatné tvůrčí vědecké práci.

(2) Ministr vysokých škol vydá v dohodě s presidentem Československé akademie věd a se zúčastněnými členy vlády směrnice o kandidátských zkouškách, při čemž stanoví zejména, kdy lze připustit k vykonání těchto zkoušek pracovníky, kteří nejsou absolventy vysoké školy, a kdy lze povolit osvobození od těchto zkoušek.

**§ 4.**

(1) Vědeckou hodnost doktora věd lze udělit uchazeči, který

- a) dosáhl hodnosti kandidáta věd a
- b) obhájí doktorskou disertační práci.

(2) Doktorskou disertační práci se prokazuje tvůrčí vědecká práce, kterou byl vyřešen nebo theoreticky zevšeobecněn závažný vědecký problém anebo byla vědecky odůvodněna formulace nového závažného vědeckého problému.

**§ 5.**

K obhajobě doktorské disertační práce lze výjimečně připustit i bez dosažení hodnosti kandidáta věd:

- a) profesory vysokých škol,
- b) osoby, které jsou známy význačnými vědeckými pracemi, objevy nebo vynálezy,

- c) uchazeče o hodnost kandidáta věd, jejichž kandidátská disertační práce má podle kritického posudku obou vědeckých pracovníků (oponentů), jimž byla dána fakultní nebo vědeckou radou k posouzení (§ 11 odst. 2 věta druhá), vědeckou úroveň disertační práce doktorské.

## § 6.

Rádným členům — akademikům Československé akademie věd přísluší vědecká hodnost doktora věd od doby jejich zvolení nebo jmenování.

## § 7

(1) K vyjádření vysoké pocty za zvláštní zásluhy o národ, stát a lidský pokrok na poli vědy může rada vysoké školy se souhlasem ministra vysokých škol udělit čestnou vědeckou hodnost doktora věd vynikajícím domácím i zahraničním vědeckým nebo veřejným pracovníkům bez obhajoby disertační práce.

(2) Právo udělit čestnou vědeckou hodnost doktora věd přísluší i valnému shromáždění Československé akademie věd, Slovenské akademie věd a Československé akademie zemědělských věd (dále jen „akademie věd“).

(3) K udělení čestné vědecké hodnosti doktora věd cizím státním příslušníkům je třeba souhlasu vlády.

## § 8.

(1) Vědní obory, v nichž se udílejí vědecké hodnosti, jsou:

biologické vědy,  
ekonomické vědy,  
farmaceutické vědy,  
filologické vědy,  
filosofické vědy,  
fysikálně-matematické vědy,  
geografické vědy,  
geologicko-mineralogické vědy,  
historické vědy,  
chemické vědy,  
lékařské vědy,  
pedagogické vědy,  
právní vědy,  
technické vědy,  
vědy o umění,  
veterinární vědy,  
vojenské vědy,  
zemědělské vědy.

(2) Další vědní obory, v nichž se udílejí vědecké hodnosti, určí Státní komise pro vědecké hodnosti.

## § 9.

Vláda určuje na návrh Státní komise pro vědecké hodnosti, které fakulty vysokých škol a ústavy mají v jednotlivých vědních oborech právo udělovat vědeckou hodnost kandidáta věd a které vysoké školy, fakulty vysokých škol a ústavy mají v jednotlivých vědních oborech právo udělovat vědeckou hodnost doktora věd.

## § 10.

(1) Při ministerstvu vysokých škol se zřizuje jako orgán pro věci týkající se udílení vědeckých hodností Státní komise pro vědecké hodnosti (dále jen „státní komise“).

(2) Státní komise má zejména tuto působnost:

- a) dozírá na udílení vědeckých hodností a vydává potřebné směrnice,
- b) stanoví další vědní obory, v nichž se udílejí vědecké hodnosti,
- c) navrhuje vládě prostřednictvím ministra vysokých škol, které fakulty vysokých škol a ústavy mají v jednotlivých vědních oborech právo udělovat vědeckou hodnost kandidáta věd a které vysoké školy, fakulty vysokých škol a ústavy mají v jednotlivých vědních oborech právo udělovat vědeckou hodnost doktora věd,
- d) rozhoduje o žádostech za osvobození od kandidátských zkoušek,
- e) rozhoduje o odvolání a námitkách týkajících se udělení vědecké hodnosti,
- f) potvrzuje udělení vědecké hodnosti doktora věd,
- g) vydává diplomy osobám, kterým byla udělena vědecká hodnost,
- h) zrušuje v závažných případech rozhodnutí fakultní rady nebo vědecké rady ústavu o udělení vědecké hodnosti kandidáta věd,
- ch) rozhoduje o odnětí vědecké hodnosti doktora věd osobám, které se zpronevěřily věci míru a socialismu, pokud ztráta hodnosti nenastala již výrokem soudu.

(3) Předsedou státní komise je ministr vysokých škol. Náместka předsedy, vědeckého sekretáře a ostatní členy státní komise jmenuje vláda na návrh ministra vysokých škol, podaný v dohodě s prezidentem Československé akademie věd a se členy vlády, do jejichž oboru působnosti spadají některé vysoké školy. Předseda, jeho náместek a vědecký sekretář státní komise tvoří presidium státní komise.

(4) Rozhodnutí státní komise se uveřejňují v úředním věstníku ministerstva vysokých škol.

(5) Organizační a jednací řád státní komise vydá a její působnost blíže upraví ministr vysokých škol v dohodě s prezidentem Československé akademie věd a se zúčastněnými členy vlády.

#### § 11.

(1) Obhajoba kandidátské disertační práce se koná na veřejném zasedání fakultní rady nebo vědecké rady ústavu. K zasedání se pozvou i jiní vědečtí pracovníci téhož nebo příbuzného vědního oboru. Vedle členů fakultní rady nebo vědecké rady ústavu mají i tito vědečtí pracovníci právo zúčastnit se diskuse. K diskusi o kandidátské disertační práci mohou být pozváni děkanem fakulty (ředitelem vědeckého ústavu) též ostatní učitelé vysoké školy nebo vědečtí pracovníci, pokud podle povahy věci není z důležitých státních zájmů nutné vyloučení širší účasti.

(2) Na zasedání přednese disertant základní these své disertační práce. O této práci podají svůj kritický posudek dva vědečtí pracovníci (oponenty), jimž byla práce dána fakultní nebo vědeckou radou k posouzení.

(3) Podle výsledku obhajoby kandidátské disertační práce rozhodne fakultní rada (vědecká rada ústavu) za účasti nejméně dvou třetin počtu svých členů v tajném hlasování většinou hlasů přítomných členů o udělení vědecké hodnosti kandidáta věd.

(4) Fakultní rada (vědecká rada ústavu) doručí rozhodnutí disertantovi a veřejně je vyhlásí.

(5) Proti rozhodnutí mohou podat vysoké školy, akademie věd, vědecké ústavy a jiná vědecká pracoviště námitky u státní komise do 60 dní ode dne vyhlášení rozhodnutí. Proti zápornému rozhodnutí může disertant podat odvolání u této komise do 60 dní ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

(6) Státní komise vyslechne o námitkách nebo o odvolání orgán, který rozhodl, a při námitkách též disertanta, vyžádá si odborný posudek ministerstva vysokých škol a rozhodne do 3 měsíců ode dne vyhlášení rozhodnutí. Rozhodne-li ve prospěch disertanta, uloží fakultní radě (vědecké radě ústavu), aby mu udělila hodnost kandidáta věd, po případě potvrdí její kladné rozhodnutí.

(7) Nedošly-li námitky nebo byly-li námitky nebo odvolání vyřízeny ve prospěch disertanta, vydá mu státní komise diplom.

#### § 12.

(1) Obhajoba doktorské disertační práce se koná na veřejném zasedání rady vysoké školy, fakultní rady nebo vědecké rady ústavu, a to v zásadě stejným způsobem jako obhajoba kandidátské disertační práce. Objektivní a zásadní rozbor disertační práce s podrobným posudkem předkládají tři vědečtí pracovníci (oponenty).

(2) Podle výsledku obhajoby doktorské disertační práce rozhodne příslušná rada za účasti nejméně dvou třetin počtu svých členů v tajném hlasování většinou hlasů přítomných členů o udělení vědecké hodnosti doktora věd.

(3) Příslušná rada doručí rozhodnutí disertantovi a veřejně je vyhlásí.

(4) Proti rozhodnutí mohou podat vysoké školy, akademie věd, vědecké ústavy a jiná vědecká pracoviště námitky u státní komise do 60 dní ode dne vyhlášení rozhodnutí. Proti zápornému rozhodnutí může disertant podat odvolání u této komise do 60 dní ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

(5) Státní komise vyslechne o námitkách nebo o odvolání orgán, který rozhodl, a při námitkách též disertanta, vyžádá si odborný posudek ministerstva vysokých škol a rozhodne do 3 měsíců ode dne vyhlášení rozhodnutí. Rozhodne-li ve prospěch disertanta, uloží příslušné radě, aby mu udělila hodnost doktora věd, po případě potvrdí její kladné rozhodnutí. Diplom vydá disertantovi státní komise.

(6) Nedojdou-li námitky nebo odvolání a souhlasí-li státní komise s kladným rozhodnutím příslušné rady, potvrdí je a vydá disertantovi diplom.

#### § 13.

(1) Hodnosti kandidáta věd a doktora věd pozbývají osoby, jež pozbyly čestných práv občanských nebo se jinak zpronevěřily věci míru a socialismu.

(2) Nenastala-li ztráta již výrokem soudu (§ 43 trestního zákona), vysloví odnětí hodnosti kandidáta věd fakultní rada nebo vědecká rada ústavu, která o udělení hodnosti rozhodla. Odnětí hodnosti doktora věd vysloví státní komise.

(3) Byla-li vědecká hodnost odňata anebo zrušeno rozhodnutí o jejím udělení, je třeba diplom, pokud byl již vydán, vrátit státní komisi.

#### § 14.

(1) Vrchní dozor nad udílením vědeckých hodností přísluší ministru vysokých škol.

(2) Ministr vysokých škol je oprávněn v závažných případech zrušit rozhodnutí příslušného orgánu ve věci udělení vědeckých hodností a uložit nové projednání.

#### § 15.

Akademické hodnosti a stavovská označení se napříště neudělují. Akademické hodnosti a stavovská označení, jež byly uděleny před účinností tohoto nařízení, zůstávají nedotčeny.

#### § 16.

Vědecké hodnosti, udělené podle tohoto nařízení, se uvádějí vždy v plném znění (bez zkratk).

#### Část II.

#### Označení absolventů vysokých škol.

#### § 17.

(1) Absolventi vysokých škol, kteří s úspěchem obhájí diplomovou práci nebo vykonají závěrečnou zkoušku, obdrží diplom, v němž se uvede:

a) fakulta (vysoká škola), na níž bylo studium absolvováno, s vyznačením specialisace studia,

b) označení absolventa podle studijního oboru, pro který se kvalifikoval.

(2) Absolventi vysokých škol, kteří studovali s vynikajícím prospěchem, obdrží diplom s vyznamenáním.

(3) Názvy studijních oborů a jim odpovídající označení absolventů vysokých škol vyhlásí v úředním listě ministr vysokých škol v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

#### Část III.

#### Ustanovení závěrečná.

#### § 18.

Podrobnosti k tomuto nařízení, zejména o řízení při udělování vědeckých hodností, stanoví ministr vysokých škol v dohodě s prezidentem Československé akademie věd a se zúčastněnými členy vlády.

#### § 19.

Toto nařízení se nevztahuje na vysoké školy uměleckého směru.

#### § 20.

(1) Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. září 1953; pro absolventy lékařských a veterinárních fakult nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1954.

(2) Ustanovení § 17 se vztahují také na absolventy vysokých škol universitních, kteří absolvují studium koncem studijního roku 1952/1953 a kteří, aniž ukončují studium doktorátem, vykonají předepsané zkoušky již před 1. zářím 1953.

(3) Toto nařízení provede ministr vysokých škol v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Šíroky v. r.

Štoll v. r.